

2

Geen kapesones

Volgens wethouder Krijger vormt Soest een open en informele samenleving. Daarom vinden buitenlanders het fijn er te wonen.

3

Licht in duisternis

De kerkdiensten van Kamp Zeist zijn populair. Gedetineerden krijgen er het gevoel dat ze niet alleen staan.

5

Voedselbank Soest

Voedselbank Soest heeft dringend producten nodig. Door de crisis zijn bedrijven minder gul.

7

Glazen huis

Turks-Nederlandse raadsleden zitten in een glazen huis; iedereen let op hen.

8

Vogels kijken

Thea gaat met Walid en Nour vogels kijken in de Eempolder. 'Ik hoor helemaal geen verkeer', zegt Walid, bijna verbaasd.

WERELDSTAD SOEST

VLUCHTELINGEN EN NEDERLANDERS OVER HUN WOONPLAATS SOEST

MEI 2009

Foto: Maaïke de Vries

Dat witte gebouw aan de Amsterdamse Straatweg

Maaïke de Vries en Nour Nourzad

Bijna wekelijks komt de Afghaan Nour Nourzad langs dat mooie, witte, langgerekte gebouw aan de Amsterdamse Straatweg: Paleis Soestdijk. Wat zou hij daar graag een kijkje willen nemen. Hij is dan ook blij als hij bij het project Verbinding van Vluchtelingenwerk de jonge, aankomende journalist Maaïke de Vries tegenkomt.

Maaïke de Vries werkt in de Oranjerie van de paleistuin, en het lukt haar op korte termijn een rondleiding te organiseren voor hem, zijn dochter en haarzelf. 'De geschiedenis van het koningshuis zou verplichte kost bij de inburgeringscursus moeten zijn', zegt Nour Nourzad na afloop. 'Als je in Nederland woont is alleen de taal leren niet genoeg, daar hoort de cultuur ook bij.'

Met zijn fiets aan de hand staat Nour Nourzad bij de ingang van het park te wachten, dochter Nilofar, zeven jaar oud, zit achterop. Toen zij hoorde dat haar vader naar 'dat witte gebouw' zou gaan, smeekte ze dat ze mee mocht. Uit nieuws-

gierigheid en omdat niemand van haar vriendinnetjes er geweest was. 'Als je iets niet begrijpt tijdens de rondleiding, kan ik het voor je vertalen', zei ze tegen haar vader. Nilofar is in Nederland geboren, en spreekt vloeiend Nederlands. Nour - acht jaar geleden uit Afghanistan naar Nederland gevlucht - heeft nog wat moeite met de Nederlandse taal. Gids Alice Giper, kunsthistorica, neemt haar groep van vijftien personen mee terug in de tijd. Ze vertelt de 350 jaar oude geschiedenis van Paleis Soestdijk en laat zien hoe de Koninklijke familie leefde. Nour vuurt de ene na de andere vraag op haar af, over een keramieken kachel, over de schilderijen aan de

muur, over... Hij blijkt al veel van de geschiedenis van het koningshuis te weten, ter voorbereiding van de rondleiding heeft hij een boek over het paleis grondig bestudeerd. Ook de nieuwsgierige Nilofar hangt aan de lippen van de gids. Als zij hoort dat het afschermende touw geen schrikdraad is, staat zij telkens vooraan. Zij kijkt ook haar ogen uit naar de vrouw in de groep die helemaal in het oranje gekleed is, zelfs haar lippen heeft ze oranje gekleurd.

Opvallend gezelschap

In het midden van het paleis houdt de gids even stil. Het gezelschap staat voor het bordes en heeft vanaf hier uitzicht op de lange laan met bomen en het gedenkteken De Naald. 'Voel je je nu niet koninklijk?', vraagt Maaïke aan de glunderende Nilofar die haar hand vasthoudt. Ze lacht verlegen en samen met Maaïke zwaait ze met een koninklijk gebaar naar de passerende mensen.

Als Nilofar even later haar rug tegen

de wand met groeistreepjes van generaties Oranje-kinderen plaatst, doet ze een ontdekking: 'Beatrix was op zevenjarige leeftijd net zo groot als ik!' Na afloop van de rondleiding stapt

'Beatrix was op zevenjarige leeftijd net zo groot als ik!'

de gids nieuwsgierig op het drietal af. 'Een opvallend gezelschap', noemt ze hen. 'Er komen maar weinig buitenlanders op de rondleiding af. Het doet me goed om te zien dat jullie zo enthousiast zijn en er wel degelijk interesse in het Nederlands koningshuis is.'

Tompouce

In de Oranjerie praten ze hierover verder, terwijl Nour voor het eerst van zijn leven een tompouce eet, wat niet zo eenvoudig blijkt te zijn. Hoe komt het toch, dat er maar zo

weinig alloctonen Paleis Soestdijk bezoeken? Nour wist helemaal niet dat hij dat imponerende gebouw kon bezoeken, anders was hij er al wel eerder naartoe gegaan, on-

Oranje tompouces voor nieuwe bewoners

'Vluchtelingengezin Nourzad weet niet wat een tompouce is', las banketbakker Arend Top in de Soester Courant van 8 april. Als hofleverancier van paleis Soestdijk kon hij dat natuurlijk niet over zijn kant laten gaan. Hij besloot op Koninginnedag de families Nourzad, Nader en Sardalov kennis te laten maken met een voor hen volstrekt onbekend fenomeen: het eten van oranje tompouces. Fakhradin Nader: 'De tompouces kregen wij voor niets, terwijl wij in Nederland voor bijna alles moeten betalen. Heel bijzonder.' De families en hun kinderen hebben zich het gebak heerlijk laten smaken. Als dank gaven zij banketbakker Top een fles wijn cadeau.

Foto en tekst: Suzan Nader

VVD-Wethouder Bert Krijger:

'Mensen helpen zichzelf te helpen'

Fakhradin Nader, Achmed Sardalov en Ruud van Zomeren

De Irakees Fakhradm Nader en de Tsjetsjeen Achmed Sardalov willen graag weten wat Soester politici voor buitenlanders kunnen betekenen en welke rol zij zelf in de politiek zouden kunnen spelen. Samen met Ruud van Zomeren praten ze daarom met VVD-wethouder Bert Krijger (66) van Financiën, Personeelszaken, Werk en Inkomen, Ouderenbeleid en Milieu. Een liberaal, omdat Achmed Sardalov als Tsjetsjeense banneling niet veel moet hebben van linkse, laat staan socialistische politici.

Als wethouder Bert Krijger dat hoort, moet hij lachen. 'Die begrippen socialistisch en liberaal hebben in verschillende landen

ten behoorlijk conservatief. Hier in Nederland willen wij, liberalen, mensen die dat nodig hebben, helpen zich te ontwikkelen en te

een heel verschillende lading gekregen hoor!

In de Verenigde Staten bijvoorbeeld beschouwen ze VVD'ers als "rooie rakkers". Wij op onze beurt vinden de Amerikaanse Democra-

ontplooiën tot zelfstandige en zelfbewuste burgers. Met andere woorden: wij helpen mensen zichzelf te helpen. Pas als dat om welke reden dan ook niet lukt, moet de overheid bijspringen.'

Afspiegeling

Werkgelegenheid behoort tot wethouder Krijgers terrein. 'Door nieuwe wet- en regelgeving hebben gemeenten een meer centrale rol gekregen in het aan het werk helpen van werkzoekenden.' Op de vraag of er binnen het personeelsbeleid van de gemeente Soest ook extra aandacht is voor werknemers van niet-Nederlandse afkomst antwoordt Krijger met een volmondig 'ja'. 'Het personeelsbestand van de gemeente Soest moet een afspiegeling vormen van de lokale samenleving. Tien procent van de Soester bevolking is van allochtone herkomst. We streven dan ook naar

'In Soest hebben we over het algemeen geen kapsones'

eenzelfde verhouding bij onze medewerkers. Maar dat geldt ook voor andere minderheidsgroepen als mensen met een handicap. Soest doet er veel aan mensen aan het werk te helpen. Sinds kort is er een zogenaamd Uitstroom- en Activeringscentrum. Daar worden werkzoekenden op hun capaciteiten getest, weer in een werkritme gebracht en ze kunnen er in contact komen met potentiële werkgevers. Overigens hoeft het niet altijd te gaan om betaald werk, ook vrijwilligerswerk is heel belangrijk, als je maar iets zinvol doet. Voor mensen met een niet-Nederlandse achtergrond kan dit een uitstekend middel zijn om verder in onze samenleving te integreren.'

Fantastische plek

Veel mensen van buitenlandse herkomst vinden Soest een fantastische plek om te wonen. Enig

idee hoe dat komt?

Wethouder Krijger, stellig: 'Jazeker! Soest vormt een open en informele samenleving.

Wij hebben hier over het algemeen geen kapsones. Dat vinden veel mensen prettig. Bovendien is de kwaliteit van leven en wonen hier tamelijk hoog.'

Toch zijn veel allochtone mensen die soms al jaren in Soest wonen, maar matig geïntegreerd in de Soester samenleving.

'Ja', zegt wethouder Krijger, 'dat klopt. Dat vind ik wel een probleem. Het is niet voor niets dat de PvdA en mijn partij, de VVD, zulke hartstochtelijke voorstanders zijn van de nieuwbouw van de mos-

kee aan de Vrijheidsweg; want die moskee wordt van alle moslims in Soest, niet alleen maar van mensen in één bepaalde wijk.'

Aan de andere kant loopt Soest weer vooraan als het gaat om integratie binnen de politiek. De gemeenteraad, die in totaal uit 29 leden bestaat, heeft sinds de laatste verkiezingen maar liefst drie leden met een buitenlandse (Turkse) achtergrond. Hoe functioneren zij? Krijger: 'Alle drie behoren tot de derde generatie Turkse Nederlanders. Zij zijn geboren en getogen in ons land en prima geïntegreerd. Toch merk ik zo af en toe cultuurverschillen. Kijk, in sommige landen is het heel normaal om een tegenprestatie te verwachten als je iemand een dienst bewijst, ook in de politiek. Dat kan hier in Nederland dus absoluut niet!'

'Zo nu en dan lopen ze ook wel

eens bij mij of bij een collega binnen met vragen hoe ze een bepaalde kwestie het best kunnen inkleden volgens de Nederlandse politieke mores.'

Ouderen

Tenslotte komt het gesprek op de vergrijzing en op de ouderenzorg, een van de aandachtsgebieden van wethouder Krijger. Hoe staat het met de zorg voor oudere allochtonen?

Wethouder Krijger: 'Veel oudere allochtonen zijn moeilijk te bereiken; en als we ze al bereiken, zijn ze heel moeilijk te bewegen mee te doen aan activiteiten of om van voorzieningen gebruik te maken. Ook dat is weer een kwestie van cultuur. Ze verwachten dat de jongere generatie voor de oudere zorgt en realiseren zich niet dat dat in Nederland al lang niet meer de gewoonte is.

Met onder meer Turkse verenigingen, sleutelfiguren als imams en de Stichting Welzijn Ouderen Soest (SWOS) proberen we nu iets van de grond te krijgen, maar het gaat vrij moeizaam. We hopen dat organisaties als Thuiszorg meer allochtone hulpkrachten kunnen aannemen. Die kunnen dan eventuele signalen weer doorspelen.'

Volgens de heer Krijger zullen de komende tien jaar cruciaal zijn voor de integratie van nieuwe Nederlanders. Hij is daar betrekkelijk optimistisch over en wil ook graag zijn steentje blijven bijdragen, met name in de ouderenzorg; echter niet meer als wethouder...

Met de verkiezingen volgend jaar heb ik er twee termijnen opzitten. Dan vind ik het welletjes. Bovendien ben ik dan 67 en mag ik volgens premier Balkenende ook echt stoppen!'

Draadjesvlees met lof uit de oven

Nour Nourzad en José van den Broek
Nour Nourzad en zijn vrouw Fariba en hun dochter Nilofar (7 jaar) eten bij José van den Broek en haar vriend. Het is voor het eerst van hun leven dat ze bij Nederlanders thuis eten.

José heeft echt Hollands eten gemaakt: draadjesvlees, aardappelpuree met sperziebonen, broccoli, eigengemaakte warme appelmoes en lof met kaas uit de oven. Vooral de lof vinden Nour en Fariba een ontdekking. 'Nu weet ik eindelijk hoe ik dat moet klaar maken. We probeerden het een keer rauw te eten, maar vonden het toen veel te bitter. Zo, gekookt, en daarna met kaas in de oven, is het erg lekker.' Maar ook de broccoli en de sperziebo-

nen zijn anders dan zij gewend zijn. 'Wij bakken broccoli en sperziebonen in olie, samen met tomaten. Sperziebonen eten we alleen met rijst en niet met aardappelpuree. Appelmoes kenden we alleen uit een potje.' Voor het eten serveert José een borrel met zoutjes, bij Nour thuis zou dat thee of frisdrank geweest zijn met nootjes en koekjes. Als toetje is er chocolade-ijs met kletskoppen en poedersuiker. Nour: 'Afghanen eten altijd fruit na het eten.'

Draadjesvlees

Draadjesvlees roept de geur op van 'vroeger'. Eten bij oma. Of de braadpan thuis op zondagmiddag die urenlang op het gasfornuis stond en waarvan je zo'n trek kreeg. Draadjesvlees is

suddervlees. En suddervlees is eigenlijk een verzamelnaam voor vlees dat langdurig moet 'sudderden' ofwel stoven omdat het veel bindweefsel bevat. Door langdurig stoven wordt het vlees heerlijk mals. Met een scheutje wijn of azijn erbij gaat dat proces sneller en wordt de smaak van het vlees lekkerder. Nooit koud vocht aan suddervlees toevoegen, altijd eerst even verwarmen. Door koud vocht wordt het vlees taai.

Recept draadjesvlees voor 4 personen:
700 gram sukadelapjes of runderslappen, 1 ui, 40 gram boter of margarine, zout, peper, 2 laurierblaadjes, vleesbouillontablet, theelepels kruidnagel, 2 eetlepels azijn

Ui pellen en snipperen. Vlees bestrooien met zout en peper. In braadpan boter verhitten. Vlees (in gedeelten) in ca. 5 minuten bruin bakken, halverwege keren. Ui ca. 2 minuten meebakken. Bouillontablet erboven verkruimelen. Laurierblaadjes, kruidnagel en azijn toevoegen. Voeg wat warm water toe zodat het vlees voldoende in het vocht ligt. Vlees met deksel op de pan in ca. 2 1/2 uur zachtjes gaarstoven. Blaadjes laurier uit de pan halen en daarna het vlees opdienen.

Recept witlof met kaas voor 4 personen:
8 struikjes witlof, zout, 150 gram geraspte (oude) kaas

Oven voorverwarmen (200 graden). Witlof schoonmaken, wassen en met zout in 6 minuten gaarkoken. Afgieten maar enig vocht in de pan laten. Struikjes in de lengte halveren. Struikjes naast elkaar in een ovenschaal leggen, rest van het kookvocht toevoegen. Geraspte kaas erover strooien en dan 20 minuten in de oven. (200 graden). Variatie: ook heel lekker is de struikjes omwikkelen met een plak ham en daarna de kaas erover. Of de gehalveerde struikjes lof insmeren met roomkaas met kruiden en dan omwikkelen met ham.

De kerkdienst van Kamp Zeist, licht in de duisternis

'Zelfs de bewakers zijn betrokken'

Fakhradin Nader en Thea Blankenstein

In detentiecentrum Kamp Zeist worden iedere zondagochtend kerkdiensten gehouden. De Irakees Fakhradin Nader vraagt zich al lang af wat er tijdens die kerkdiensten gebeurt – worden er mensen bekeerd? Tijdens de bijeenkomsten van Verbinding ontmoet hij Thea Blankenstein, vrijwilligster bij de diensten.

Kamp Zeist is een detentiecentrum voor vreemdelingen in bewaring: uitgeprocedeerde asielzoekers; mensen die nooit asiel hebben aangevraagd, maar zijn gaan werken zonder papieren; en mensen die tijdelijk papieren hebben gekregen maar ongewenst zijn verklaard. Overdag mogen de

tijdens de dienst in de buurt blijven: in de ruimte zelf, of in de gang.'

Pascontrole

Thea Blankenstein is een van de 34 vrijwilligers die eens in de paar weken in het detentiecentrum komt helpen bij de kerkdiensten. Zij schenkt

tiencentrum, en hij is blij iemand te ontmoeten die hem er meer over kan vertellen. Wanneer zijn ze begonnen, waarom? Gaan ook moslims naar de bijeenkomsten, worden die bekeerd? 'De kerkdiensten', zegt Thea Blankenstein, 'zijn er vanaf het moment dat het detentiecentrum geopend is, want iedereen heeft recht op geestelijke bijstand vanuit de eigen levensbeschouwing of religie. Januari 2007 zijn wij, de vrijwilligers, begonnen. Iedere zondag zijn er vier diensten, van 9 tot 10 en van 10 tot 11, in twee verschillende ruimtes. Ze worden geleid door vier verschillende voorgangers, één Nederlandse predikant, twee Nederlandse pastors en sinds kort een Ghanese predikant. Die bezoeken de gedetineerden ook in hun cel, wat zeer op prijs wordt gesteld. Voor de moslims is er een imam die iedere week het vrijdagmiddaggebed houdt. Ook voor boeddhisten, joden, hindoes en humanisten is er geestelijke bijstand.'

Ritmisch tromgeroffel

'Wie wil komt naar de kerkdienst. In de ene zaal kunnen zestig mensen, in de andere dertig. Doordat de samenstelling van de groep vreemdelingen steeds verandert, is het verloop van

Fakhradin Nader en Thea Blankenstein
De Raad van Kerken uit Soest/Soesterberg en Zeist organiseert iedere eerste zondag van de maand een avondwake. De meegenomen bloemen worden in het hek gestoken aan de Richelleweg. Fakhradin Nader en Thea Blankenstein wilden eigenlijk een foto van het gebouw maken, maar dat mocht niet van de bewaker.

de dienst ook steeds anders. Een groep Chinezen reageert anders dan bijvoorbeeld een groep Afrikanen. Als er veel Afrikanen in de dienst zitten, is er altijd wel iemand die de zang begeleidt met ritmisch tromgeroffel, waardoor er ook luid en van harte wordt meegezongen.' 'Het is zeker niet de bedoeling van deze kerk om mensen te bekeren. De kerk wil deze vreemdelingen steun

bieden, op allerlei manieren – door een luisterend oor te bieden, met hen mee te leven. Tijdens de kerstdagen is er in alle kerken van Soest/Soesterberg en Zeist gecollecteerd voor de vreemdelingen. Van de opbrengst kochten we voor iedereen een telefoonkaart van 15 euro. Daarmee konden ze contact opnemen met hun dierbaren of advocaat. Dat soort dingen houdt hen op de been.'

Tedereen komt binnen met een blij gezicht

vreemdelingen hun cellen uit. De celdeuren zijn open tussen 8 en 12 uur en tussen 13 en 17 uur, dan kunnen ze bijvoorbeeld gaan sporten of naar de bibliotheek. Op zondagochtend kan iedereen die dat wil naar de kerkdienst. Die duurt drie kwartier, met een kwartiertje koffiedrinken na afloop.

'Vrijwel iedereen komt de kerkruimte binnen met een blij, bijna opgetogen gezicht', zegt Thea Blankenstein tegen Fakhradin Nader. 'Want tijdens en na de bijeenkomst kunnen ze hun landgenoten ontmoeten. Ik denk dat ze zich ook verheugen op de dienst zelf. Ze krijgen het gevoel dat ze niet alleen staan in deze moeilijke tijden. Door wat er wordt gezegd, maar ook doordat iedereen in de dienst zo betrokken is bij elkaar. Zelfs de bewakers. Zij moeten

koffie, maakt praatjes en zorgt ervoor dat iedere vluchteling na afloop met een bloem – 'meestal is dat een roos' – weer terug naar zijn cel gaat. Blankenstein doet dat al ruim een jaar, maar iedere keer als ze bij het centrum aankomt, schrikt ze van al het prikkeldraad om en op het terrein. Alles, zegt ze tegen Fakhradin, is hermetisch afgesloten. 'Zeker drie keer moet je langs een pascontrole om in het gebouw te komen waar de kerkdiensten worden gehouden. En om in dat gebouw bij de kerkzaal te komen moet je nog eens door een wirwar van gangen en deuren die de dienstdoende pastor of predikant alleen met een speciale pas kan openen.'

De Irakees Fakhradin Nader heeft allerlei verschillende verhalen gehoord over de kerkdiensten in het deten-

Tsjetsjeense journalist vlucht naar Nederland

Omwille van de waarheid

Maaïke de Vries

Zes jaar had hij in ballingschap in Baku, Azerbeidzjan geleefd. Maar ook daar was hij niet veilig voor de lokale veiligheidsdiensten. Twee jaar geleden vluchtte de Tsjetsjeense journalist Achmed Sardalov daarom naar Nederland. Aankomend journalist Maaïke de Vries uit de groep Verbinding wil weten hoe het is journalist te zijn in een land waar het gevaarlijk is op te schrijven wat je hebt gezien.

Achmed Sardalov wil heel graag zijn verhaal vertellen, maar zijn Nederlands is nog erg beperkt. 'Stel mij vragen per e-mail', stelt hij voor. 'Dan krijg je ook per e-mail antwoord.' Sardalov blijkt over een vertaalprogramma te beschikken. Handig, maar toch nog niet zo geavanceerd dat we elkaar perfect begrijpen. Vaak is het gissen naar wat Sardalov precies bedoelt. Zo antwoordt hij op de vraag 'kun je schrijven wat je wilt?': 'Elke journalist die bezocht Tsjetsjenië ten behoeve

van de winning van objectieve risicoinformatie komt niet terug uit leeft.' 'De Russen hebben verschrikkelijke bombardementen uitgevoerd, bij elk bombardement kon je de lichaamsdelen van getroffen en in emmers opvangen. Hoe luguber ook: die kon je nog begraven. Bij zogenaamde paspoortcontroles zijn ook tientallen mannen van verschillende leeftijden opgepakt

Samen met zijn zoon Djamboula maakte de Tsjetsjeen Achmed Sardalov een tekening van het gebied waar hij vandaan komt: de Kaukasus. Rechts de hoogste berg van Europa, Rusland en de Kaukasus: de Elbroes, 5642 meter hoog.

en verdwenen zonder ook maar één spoor achter te laten. Helemaal niets van hen bleef over. Dan heb je ook niets om te begraven.' Achmed Sardalov was in Tsjetsjenië docent filosofie en theologie. In 1998 werd in de hoofdstad van Tsjetsjenië de Kaukasische Unie van Journalisten (SKZH) opgericht. Sardalov sloot zich daarbij aan. 'Als journalist en patriot

van de Kaukasus droom ik van de samenvoeging van alle volkeren van de Kaukasus op basis van vrijheid, gelijkheid en vrijwilligheid, naar het voorbeeld van een verenigd Europa.'

Een jaar na de oprichting werd de organisatie verboden, toen ook brak de tweede Tsjetsjeense oorlog uit (de eerste was van 1994 tot 1996). Rusland viel opnieuw Tsjetsjenië binnen, na verschillende Tsjetsjeense bom-aanslagen in Moskou en andere Russische steden. 'Tsjetsjenië is een ingewikkeld land, waar veel gebeurt, en waar weinig over wordt geschreven', zegt Achmed Sardalov. 'Op een nacht is mij een zak over het hoofd gedaan en ben ik meegesleurd. Zij – ik denk Kadyrovtsy-criminelen, leden van de veiligheidsdienst van de Tsjetsjeense president, gooiden mij in een kuil in een buitenwijk van de hoofdstad. Diezelfde dag nog heb ik kunnen vluchten, met heel veel geluk en omdat ik nog veel geld had: ik heb de gouverneur kunnen omkopen.'

Nu is Sardalov in Nederland, hier is hij veilig, ook al voelt hij dat niet zo. 'Ook hier zullen de Kadyrovtsy-criminelen niet toestaan dat we ons veilig voelen', schrijft hij met zijn vertaalprogramma. Sardalov doet zijn uiterste best zich de Nederlandse taal en cultuur eigen te maken. Sinds hij een taalmaat heeft,

gaat dat snel, zegt hij. 'Met Wim leer ik twaalf nieuwe woorden per dag.' Of hij hier ooit als journalist aan de slag kan, betwijfelt hij. Hij schrijft nog wel voor verschillende websites in Tsjetsjenië.

ACHMED SARDALOV - Werd op 23 augustus 1960 geboren in het Tsjetsjeense dorp Belgatov. - Bracht zijn middelbare schooltijd in Rusland door en behaalde in 1981 zijn diploma. - Diende van 1979 tot 1981 in het Sovjet-leger in Baikonour. Studeerde hierna cultuur in Rusland. - Studeerde hierna cultuur in Rusland - Voordat hij naar Nederland vluchtte, was hij journalist en doceerde hij theologie en filosofie.

Groenteman uit de Betuwe spreekt Turks

Soester knollen en exotisch fruit

Anuschka Cramer

Elke vrijdag is het weer een drukte van belang bij de groentekraam op het parkeerterrein bij de Weegbreestraat. Het groente en fruit dat op de kramen uitgesteld ligt, is al even veelkleurig als de Soester bevolking zelf, die uit minstens honderd verschillende nationaliteiten bestaat. Van Soester knollen tot het meest exotische fruit: iedereen kan hier iets van zijn gading vinden.

De kraam van groenteman Ronald Wellner (43) uit Est in de Betuwe staat al 26 jaar in Soest. Zijn ouders stonden er al met de groentekraam en moeder Riet (69) doet thuis nog steeds de administratie ervan. De klanten van Ronald komen uit alle windstreken: uit Turkije, Marokko, Senegal, Indonesië, Thailand, Suriname, Iran, de Dominicaanse Republiek en ook de Hollandse klanten ontbreken niet, hoewel zij in de minderheid zijn. De trouwste klant

is een autochtoon, hij komt hier al 20 jaar, hij wil wel even op de foto. Waarom komen de mensen juist naar deze kraam voor hun groente en fruit? Dat willen de klanten graag kwijt: 'Het is hier goedkoop, er is veel keuze, je kunt zelf de waren pakken, de medewerkers zijn attent en je hoort hier nog eens een andere taal.' Degroentekraam heeft ook een belangrijke sociale functie. De klanten vertellen veel over zichzelf en wat hen bezig houdt. 'Man

De trouwste klant wil wel even op de foto

Foto: Anuschka Cramer

bijt hond is er niets bij', zegt Ida, een van de assistentes van Ronald. Ronald is ook best te spreken over

zijn klanten. Hij heeft zich zó goed aan hen aangepast dat hij zelfs een aardig mondje Turks heeft le-

ren spreken. Regelmatig komen de klanten naar de kraam om de medewerkers te verwennen met allerlei multiculturele hapjes en in de winter zelfs met hete soep. Het wordt dan een gezellige boel in de kraam. 'Zoals hier mensen van allerlei komaf met elkaar omgaan, zou een voorbeeld moeten zijn voor de rest van de wereld', aldus Ronald.

De wijk waar de groentekraam staat, wordt binnenkort grondig opgeknapt, maar de parkeerplaats waar de groentekraam staat blijft gelukkig, zodat de mensen nog steeds naar hun bekende stekje kunnen komen.

'Duinen om te wandelen? Wonderlijk'

Nour Nourzad en José van den Broek Foto's: Nour Nourzad en Thea Blankenstein

Nour Nourzad uit Afghanistan woont tien jaar in Nederland, waarvan alweer drie in Soest. Toch kent hij de omgeving van Soest nog niet goed. José van den Broek neemt hem mee naar de Stulp en de Soesterduinen, naar de Hazelaar en de Oude Kerk, naar de Cabrio, de kinderboerderij en de Charlottehoeve.

'Wat een mooi bos', zegt Nour over de Stulp. 'In Afghanistan zijn er ook parken en bossen waarin mensen wandelen en picknicken. Wij hebben ook van die lanen met bomen, maar dan staan er tussen de bomen heel veel magnolia's. Dat is zo'n mooi gezicht, dan loop je door een haag van bloemen.' Nour was al wel eens in de Soesterduinen geweest. Hij was helemaal verbaasd toen hij al dat zand zag. 'Wat is dat? Waarvoor dient dat? Puur en alleen om te recreëren? Om te wandelen, te fietsen of je hond uit te laten? Echt waar? Wonderlijk. Nee, zo kennen we dat niet in Afghanistan. Je hebt woestijn, daar kom je niet als je er niets te zoeken hebt, of je hebt duinen, die zijn er om het water tegen te houden.'

José van den Broek neemt Nour Nourzad mee naar de stenenwinkel de Hazelaar en de erbij gelegen beeldentuin van galerie De Ploegh. Van alle beelden maakt Nour een foto om thuis te laten zien, 'omdat ze zo mooi zijn'. Maar hij is vooral geïnteresseerd in de stenen die verkocht worden. Hij weet het zeker: 'Die roodkleurige stenen komen uit Afghanistan.' Nour en José vragen het de eigenaar. 'Ik heb ze uit Pakistan. Maar het klopt, oorspronkelijk komen ze uit Afghanistan, van daaruit gaan ze naar Pakistan. In Pakistan worden ze gepolijst en weer verder verkocht.' Tegen heel veel winst, weet Nour Nourzad.

De biologische boerderij de Charlottehoeve blijkt gesloten. Nour gaat er de volgende dag langs met een landgenoot. Hij koopt een klein stukje kaas voor 'maar liefst 5 euro'. De kaas is heerlijk, laat Nour aan José weten. 'Kaas uit de supermarkt heeft nauwelijks smaak. Alles in Nederland heeft zo weinig smaak. Je zou eens een echte Afghaanse granaatappel moeten proeven, in Afghanistan dan. Daar zijn ze zo lekker.

'Deze stenen komen uit India', zegt de eigenaar tijdens het maken van de foto.

'Door de crisis zijn bedrijven minder gul'

Voedselbank Soest heeft dringend producten nodig

José van den Broek, Ria van Egdom, Achmed Sardalov en Walid al Shemary

Sinds januari 2009 heeft ook Soest een Voedselbank. De Tsjetsjeen Achmed Sardalov en de Irakees Walid al Shemary hadden er nog niet van gehoord. Ze willen graag weten 'hoe zoiets werkt'. Samen met José van de Broek en Ria van Egdom gaan ze op bezoek.

Zoals elke donderdag gaat op klokslag 15.30 de Voedselbank van Soest open. Wat aarzelend, hoofd naar beneden, komt Johan de warme bedrijfshal aan de Nijverheidsweg binnen. Hij gaat zitten op een van de plastic stoelen, van vrijwilligster Anja krijgt hij een kop koffie.

'Hoe is het je vergaan de afgelopen week?', vraagt de vrouw met kort blond haar. 'Heb je nog gesolliciteerd, ben je nog naar het CWI geweest?' Johan (39, gescheiden) is sinds enige tijd werkeloos. Zijn branche, de ict, vindt hem te oud. Johan heeft schulden, ook door een torenhoge advocaatrekening. Net als andere minder draagkrachtige inwoners van Soest is hij blij met de voedselpakketten die hij elke week van de Voedselbank meekrijgt. Elke dertien we-

ken wordt gekeken of hij ze nog nodig heeft, na drie jaar moet hij zonder kunnen, wat hem betreft liever eerder natuurlijk.

Streng

Johan is bij de Voedselbank terechtgekomen dankzij de afdeling Schuldsanering van de gemeente Soest. Ook via Vluchtelingenwerk komen er klanten binnen. De selectie is streng. Iemand die in aanmerking wil komen voor een voedselpakket moet kunnen aantonen dat hij iedere maand niet meer overhoudt voor eten dan bijvoorbeeld honderd euro (voor een alleenstaande gelden natuurlijk andere bedragen dan voor een gezin of een echtpaar).

Het voedselpakket is een aanvulling op de dagelijkse behoeften. Het bestaat uit levensmiddelen voor drie dagen voor het ontbijt, de lunch en het avondeten. Bij de samenstelling van de pakketten wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de culturele en religieuze achtergrond van de klanten. Moslims krijgen halalvlees, voor gezinnen met kinderen is er soms snoep. Maar de Voedselbank is volledig afhankelijk van wat winkeliers, bedrijven en par-

ticulieren afstaan. Anja merkt dat die door de kredietcrisis minder gul zijn, waardoor de voedselhulp schaarser wordt.

Persoonlijke aandacht

Deze week is er verse lof en zijn er sinaasappels. Op schragen tafels staan nog andere producten, van

sommige is de houdbaarheidsdatum verstreken, andere zijn duidelijk producten die in de winkels niet goed verkopen. Johan vult met Anja een grote tas.

Johan is niet de enige die die middag komt. We zien jonge en oude mensen, Nederlanders en nieuwe Nederlanders. Met iedereen wordt een gesprekje gevoerd. De medewerkers tonen zich bijzonder toegankelijk, de persoonlijke aandacht voor de bezoekers is groot. Omdat het krokusvakantie is, helpen vandaag ook twee dochters van vrijwilligers. Zo leer je al jong wat er in het leven allemaal kan gebeuren.

Walid en Achmed zijn onder de indruk. 'Hier wordt goed werk verricht', zeggen ze. Tegelijkertijd is het schrijnend en confronterend te zien dat anno 2009 in een rijk land als Nederland een instelling als de Voedselbank nodig is. 'En door de crisis zal de vraag naar voedselpakketten alleen maar groter worden', aldus Anja.

De Voedselbank werkt zonder subsidies. Bedrijven, winkeliers en particulieren worden van harte uitgenodigd de Voedselbank te helpen: tel. 035 5339775. Ook vrijwilligers zijn welkom

De Voedselbank is volledig afhankelijk van wat winkeliers, bedrijven en particulieren afstaan

Foto: Thea Blankenstein

Voor de Iraakse Suzan Nader is sport een passie

Anuschka Cramer

Suzan Nader is een levendige, jonge vrouw uit Irak die bruist van energie. Hoe dat komt? Dat wil ze graag vertellen. Al haar hele leven is ze bezig met sport. Sport is voor haar geen hobby, nee, het is een passie.

In haar geboorteland liep Suzan samen met haar man Fakhradin iedere dag naar haar werk, zes kilometer heen en zes kilometer terug. Tijdens het lopen voerden ze samen gesprekken over de meest

op de fiets naartoe. Wanneer ze aankwam, had ze de warming-up al achter de rug.

Sinds een jaar woont het gezin in Soest. Iedere vrijdagavond gaan Suzan en haar dochters naar het Spleasure Centrum, waar tussen half negen en tien uur alleen vrouwen mogen zwemmen. Suzan gaat voor het C-diploma, Setaf heeft dat op 6-jarige leeftijd al behaald. Nour van 11 jaar begint binnenkort met zwemles. Zij is pas één jaar geleden naar Nederland

Suzan Nader in het bos bij Soesterberg waar ze altijd hardliep. 'De profeet Mohammed riep ouders op hun kinderen drie dingen teleren: zwemmen, paardrijden en boogschieten.'

Soest. Waarom Suzan sporten zo belangrijk vindt? Als apotheker weet zij als geen ander wat sport voor je lichaam kan doen. Ook als je ziek bent en medicijnen gebruikt moet je veel sporten. Door veel te transpireren en veel te plassen kunnen de schadelijke stoffen in het lichaam worden afgescheiden. Verder is sporten goed voor de bloedvaten, gaat het hoge bloeddruk tegen, en is

het een goed middel om agressie, stress en depressie te bestrijden.

Haram

Suzan vindt het jammer dat er zo weinig allochtone vrouwen aan sport doen in Soest.

Hoe dat komt, weet ze niet. Misschien hebben zij het te druk met hun gezin. Maar, zegt Suzan, 'als je niet gezond leeft, kun je ook niet goed voor je gezin zorgen'. Mis-

schien is sporten te duur voor veel allochtone vrouwen. Als dat het geval is, zouden ze bijvoorbeeld een groepje kunnen vormen en samen wandelen. Tijdens het lopen kunnen ze dan ook nog gezellig kletsen.

Bij de stichting Balans heeft Suzan drie maanden lang Aerobics gegeven. Een paar Marokkaanse vrouwen hadden er bezwaar tegen dat er gesport werd op muziek. Ze vonden dat 'haram' (zondig). Maar, zegt Suzan, 'op feesten wordt er ook gedanst op muziek en dansen is ook sport'. Ook de profeet Mohammed vond sport belangrijk, hij riep ouders op hun kinderen drie dingen te leren: zwemmen, paardrijden en boogschieten. En in de geschriften staat: Al Harakah Barakah (bewegen brengt voorspoed).

'Niet op je plaats blijven, maar bewegen' is dan ook het motto van Suzan. Letterlijk en figuurlijk: Suzan is begonnen met de studie Farmakunde aan de Hogeschool Utrecht, ze hoopt die over twee en een half jaar af te ronden. En dan kan ze ook in Nederland weer in een apotheek aan de slag.

'Als je niet gezond leeft, kun je niet goed voor je gezin zorgen'

uiteenlopende onderwerpen. Nadat ze in 1998 met haar man naar Nederland was gevlucht, begon ze in haar woonplaats Soesterberg meteen weer met sporten: twee uur per dag hardlopen en 125 km per week fietsen, samen met haar dochter Setaf, nu 10 jaar oud. Verder sportte ze in een sportcentrum bij Huis ter Heide, zes kilometer verderop. Ze ging er

gekomen, maar ze spreekt inmiddels zo goed Nederlands dat ze de instructies prima kan begrijpen. Dochter Setaf doet ook aan vechtsport, eerst zat ze op Judo en nu op Jiu-jitsu. Suzan vindt het belangrijk dat vrouwen zichzelf leren verdedigen. Zelf deed ze aan Kick-fun en Body Combat. Nu doet ze aan Body Step, Body Shape en Fitness bij een sportschool in

Internationaal eetbuffet groot succes

Samen eten, drinken, dansen en zingen

Ria van Egdom, Fakhradin Nader, Anuschka Cramer

Iedere twee maanden wordt in educatief centrum De Plantage in Smitsveen een Internationaal Eetbuffet georganiseerd. Ria van Egdom en Fakhradin Nader willen graag weten wat de bedoeling ervan is. Ze vragen het Havva Zihni, werkzaam bij Stichting Balans. En schuiven met andere deelnemers van de groep Verbinding aan bij het internationaal eetbuffet van begin april.

Foto's Ria van Egdom

Woensdag 8 april staat de avond in het teken van Turkije. Havva Zihni heet alle gasten hartelijk welkom en vertelt meteen een aantal wetenswaardigheden over het land: Turkije is 21 maal

zo groot als Nederland en er wonen 70 miljoen mensen, waarvan 15 miljoen in Istanbul. Voor wie nog meer wil weten, liggen er verschillende boeken en tijdschriften op een tafel uitgesteld.

Muzikaal intermezzo

Het eten is bereid door Turkse vrouwen. Vrijwilligsters uit Somalië, Congo en Nederland helpen bij het tafel dekken, bedienen en afruimen. De gasten komen uit Afghanistan, Irak, Turkije, Tsjetsjenië, Koerdistan in noord Irak en Nederland.

De maaltijd begint met een yayla çorbasi (yoghurtsoep met kikkererwten). Dan is er een muzikaal intermezzo van de Koerdische saz-speler Mahmud Sharif. We vervolgen de maaltijd met lahana dolmasi (gevulde koolrolletjes), cacik (yoghurt met komkommer), kipfilet met spinazie en kaas, sla en een groenterol gevuld met ei. Het volgende optreden is van een volksdansgroep van tien Turkse meisjes die verscheidene dansen uit het Zwarte Zee gebied opvoe-

ren. De stemming zit er goed in en al snel dansen de gasten naar hartelust mee. Ze gaan alleen nog even zitten voor een kopje koffie, of Turkse thee met een stukje baklava of helva (Turkse zoetigheden). Aan het eind van de avond voorspelt een Tjetsjeense de toekomst aan een Koerdische uit Koerdistan in noord Irak, in het Nederlands met Turks koffiedik. Zo internationaal is het eetbuffet dus.

Stichting Balans is vijf jaar geleden begonnen met het organiseren van de Internationale Eetcafés, op initiatief van mevrouw Foppele, projectleider Vrijwilligersloket Soest. Het kost 8,50 euro om de avond bij te wonen, en er kunnen maximaal 25 personen deelnemen. In de plaatselijke krant staat wanneer er een Internationaal Eetbuffet gehouden wordt. Reserveren: 035-6099255. Meer informatie: www.stichtingbalans.nl.

Foto Thea Blankenstein

HEERLIJKE AFGHAANSE SMAKEN

Maaïke de Vries en Fariba Nourzad

De Afghaanse keuken lijkt een beetje op de Indiase, Pakistaanse en Iraanse keuken. Bij Nour Nourzad thuis staat er dan ook vaak rijst, noten en gedroogd fruit op het menu. Die producten koopt hij in een Afghaanse winkel in Beverwijk, zoals grote zakken rijst, omdat de smaak en vorm van deze rijst die van de gewone uit de supermarkt veruit overtreffen. José van den Broek en Maaïke de Vries schoven aan bij het gezin van Nour Nourzad en genoten van een Afghaanse maaltijd. Het gerecht Borani heeft een zachte maar toch specifieke smaak die niet te omschrijven is maar werkelijk je tong streelt.

Borani 4 personen

3 aubergines
3 tomaten
2 teentjes knoflook
Halve theelepel tomatenpuree
Zout en peper
Gedroogde munt
2 eetlepels yoghurt
Zonnebloemolie

Schil de aubergines in ronde, dunne plakjes en besprenkel deze royaal met zout. Laat deze 1,5 uur in een zeef of vergiet uitlekken. Bak de plakjes in de olie totdat deze een mooie goudbruine kleur krijgen. Snijd vervolgens de tomaten in kleine stukjes en bak deze in een aparte koekenpan met één teentje knoflook. Bekleed de bodem van een pan met een dun laagje tomaat en leg daarbovenop een laagje aubergine. Maak op die manier zoveel mogelijk laagjes. Doe een snufje zout erbij, voeg twee eetlepels water toe en laat de pan tien minuten op laag vuur staan met een deksel erop.

Vermeng de yoghurt met een teentje geperste of fijngesneden knoflook en bedek hiermee de bodem van een schaal. Schep de laagjes tomaat en aubergine erop en maak het gerecht af met nog een vleugje yoghurt en wat gedroogde munt. Serveer de borani met wat brood van de Turkse bakker.

Ushtahaje gush!
(eet smakelijk)

Mahmud Sharif

De Irakese saz-speler Mahmud Sharif was in Irak een bekende muzikant, hij was er regelmatig te horen op radio en tv. Inmiddels kennen ook alle basisscholen in Soest en Soesterberg hem. De saz lijkt op een luit met een lange hals, het is een snaarinstrument met zeven snaren. Het instrument is populair in het Midden-Oosten, de Balkan en Zuidoost-Azië. 'In Japan en China hebben ze vergelijkbare instrumenten', zegt Mahmud Sharif. Wie de saz willen leren spelen kan op zondagmiddag terecht bij de Plantage op de Smitsweg in Soest. Mahmud Sharif verzorgt tussen 13.00 en 17.00 cursussen voor kinderen en volwassenen. Helemaal voor niets.

Gesprek met PvdA-raadsleden Suna en Baskaya

'Als buitenlander ben je een verrijking voor de politiek, maar ook een probleem'

Fakhradin Nader en Ruud van Zomeren

'Als Turks-Nederlandse raadsleden zitten wij in een glazen huis; iedereen – Turken en Nederlanders – let op ons', zegt raadslid Muhammet Baskaya (26). Net als Osman Suna (29) zit hij sinds 2006 in de gemeenteraad van Soest voor de Partij van de Arbeid. Zij vertellen over hun politieke ambities en hoe het is om als volksvertegenwoordiger van Turkse afkomst in de Soester gemeentepolitiek te functioneren.

Raadsleden Muhammet Baskaya en Osman Suna: 'Wij zitten voor alle Soesters in de raad' Rechts: Ruud van Zomeren

Foto: Fakhradin Nader

Hoe zijn jullie in de politiek terecht gekomen?

Muhammet Baskaya: 'Ik was al geruime tijd actief in de wijk Smitsveen en politiek geïnteresseerd. Ik volgde nauwgezet wat er gebeurde, ook landelijk. Op een gegeven ogenblik gaat het dan vanzelf: je wordt gevraagd om je kandidaat te stellen en voor je het weet ben je in de raad gekozen.

Zowel Osman als ik komen uit een arbeidersmilieu; onze vaders zijn als gastarbeiders naar Nederland gekomen en hebben hier hun leven lang hard gewerkt.

Thuis stemde iedereen PvdA, dan ligt het voor de hand dat je zelf ook iets met die partij krijgt. Bij de PvdA is veel ruimte voor diversiteit. Dat spreekt mij aan.'

passen aan de Nederlandse normen en waarden, maar dat mag niet zo ver gaan dat ze hun eigen cultuur verloochenen en ontkennen. Osman en ik

Turken denken dat wij veel macht hebben

kunnen die schakeling tussen culturen heel goed maken; onder Nederlanders gedragen wij ons Nederlands, achter onze voordeur zijn we Turks.'

Osman Suna: 'Ik hoef daar niet eens meer bij na te denken. Dat gaat vanzelf, ook wat de taal betreft; onder Nederlanders praat ik Nederlands, met een Turkse Nederlander praat ik een mix van Turks en Nederlands en als ik met een Turk praat die geen Nederlands kent, spreek ik Turks. Daar hoef

ik geen enkele moeite voor te doen.'

Is het denken over integratie de afgelopen decennia in Nederland veranderd?

hier bleven. De overheid heeft daar indertijd niet goed op gereageerd. En nu moeten mensen die tientallen jaren aan de kant te hebben gestaan, ineens volop meedoen in de Nederlandse samenleving. Dat klopt niet. Dat kun je niet meer verlangen van de oudere generatie, die hier een eigen manier van leven heeft opgebouwd omdat zij nooit bij de Nederlandse samenleving betrokken is.

Ik verwijt dit ook mijn eigen partij, de PvdA. Ook die heeft het allemaal maar laten gebeuren. En in het integratiedebat dat wij nu binnen de PvdA voeren, wordt wel erg vaak naar rechts gekeken om te zien wat men daar doet en hoe men daar reageert. Na heel veel debat hebben we binnen de PvdA nu een integratienota waarmee ik wel kan leven, ook al kan het natuurlijk altijd beter.'

Hoe is de situatie in Soest?

Baskaya: 'De omgang tussen de diverse bevolkingsgroepen in Soest is naar mijn mening prettiger dan in andere plaatsen. Soest is en blijft een dorp.

Je kunt de situatie hier dan ook niet vergelijken met die in een grote stad. Dat betekent overigens niet dat er hier niet geregeld problemen zijn rond de integratie van nieuwe Nederlanders.'

'De wijk Smitsveen, waar wij wonen, heeft onmiskenbaar een imago-probleem. Nederlanders komen hier vaak tegen hun zin wonen, maar als ze hier eenmaal gevestigd zijn, blijkt het allemaal reuze mee te vallen en blijkt het goed toeven in Smitsveen. Onbekend maakt nu eenmaal onbemind.'

Twee Turkse raadsleden tussen 26 Nederlandse, hoe gaat dat?

Muhammet Baskaya: 'In onze fractie was en is dat volstrekt geen probleem. Alle vijf fractieleden waren in 2006 beginnelingen. We moeten de klus met z'n vijven klaren en wij maken deel uit van het geheel. Toch hebben wij het als raadslid met een Turkse achtergrond minder gemakkelijk dan anderen. Van

uit de Turkse gemeenschap let men extra op ons.

Turken spreken ons regelmatig aan op zaken die in hun ogen niet goed zijn. Men denkt dat wij veel macht hebben en dingen gemakkelijk voor elkaar kunnen krijgen. Natuurlijk is dat niet zo. Wij zitten voor alle Soesters in de raad. Dat betekent dat wij ons niet alleen profileren als het gaat over bijvoorbeeld de integratie van allochtonen of de bouw van de moskee. Dat soort onderwerpen laten we zelfs vaak aan andere fractiegenoten over, om de indruk te vermijden dat we bij die zaken meer dan gemiddeld betrokken zijn.'

'Als buitenlander ben je een verrijking voor de politiek, maar je bent tegelijkertijd ook een probleem. Een verrijking omdat je, zoals eerder gezegd, thuis bent in meerdere culturen; een probleem omdat je een etiket opgeplakt krijgt dat zich bijna niet laat verwijderen, hoe goed je je best daar ook voor doet. Ik kan zeggen dat ik me in hart en nieren Nederlander voel en ik kan mij ook als zodanig gedragen, maar dat helpt mij niet. Dat etiket blijft. Als je je desondanks niet van je stuk laat brengen als er in het openbaar eens iets onaardigs over jou of je landgenoten wordt gezegd, dan red je het wel in de politiek.

Sta je niet zo sterk in je schoenen, begin er dan maar niet aan want dan overleef je het niet!'

In deze zelfde krant staat een vraaggesprek met wethouder Bert Krijger, waarin hij onder meer iets zegt over de drie raadsleden van Turkse herkomst. Dat artikel is in verkorte vorm ook in de Soester Courant gepubliceerd en leidde tot nogal wat commotie. Suna en Baskaya vonden het nodig de wethouder ter verantwoording te roepen tijdens het zogenaamde 'vragenkwartiertje' van een raadsvergadering.

Wat stoorde nu zo in de woorden van Krijger?

Muhammet Baskaya: 'Het is niet zo zeer van belang wat wij ervan vinden, maar wat anderen denken. Als Turks-Nederlandse raadsleden zitten wij in een glazen huis; iedereen – Turken en Nederlanders – let op ons. Het gaat dan ook om de suggestie die van Bert Krijgers woorden uitgaat, als zouden wij van het college of van anderen bepaalde tegenprestaties verwachten voor ons politiek optreden. Zelf kunnen wij nog wel bedenken dat Bert het niet zo bedoeld zal hebben, maar 'de buitenwacht' trekt zijn eigen conclusies. We hebben het artikel aan verscheidene mensen laten lezen en die pikten allemaal dezelfde suggestie op. Dit soort beeldvorming willen wij koste wat kost bestrijden! Met onze vragen aan de wethouder hebben we de kwestie wellicht groter gemaakt dan hij in feite is. Maar als we niets deden zouden we de gewekte indruk bevestigen.

De verklaring van Krijger dat hij het allemaal niet zo bedoeld heeft, is voor ons niet helemaal voldoende. Binnenkort zullen we daarom nog een keer met hem praten.'

Collage: Achmed Sardalov

De eend van Thea

Ze hadden er nog nooit een gezien, de buitenlandse mannen uit de groep Verbinding, laat staan in gereden. Iedereen ging dus graag met Thea Blankenstein op pad in haar eend. Van links naar rechts: Nour Nourzad, Thea Blankenstein, Achmed Sardalov, Fakhradin Nader en Walid al Shemary.

Zo dichtbij en nooit gezien

De windhond van Soest

Walid al Shemary en Thea Blankenstein

Het duurde even (ongeveer 30 jaar) voor hij er was, de Windhond bij de Soester Begraafplaats, maar in 2008 kon dan eindelijk het eerste koren gemalen worden. De Irakees Walid al Shemary woont niet zo ver van de molen, maar hij had er nooit bij stilgestaan dat je hem kunt bezoeken. Op een gure woensdagmiddag neemt Thea Blankenstein hem mee.

We hebben geluk, deze woensdagmiddag zijn er twee molenaars aan het werk, tegelijkertijd zijn er geen andere bezoekers. Walid kan dus al zijn vragen stellen. Van binnenuit gaat de trap naar boven, we stappen via de deur naar buiten en zien de wieken draaien. Er staat een aardig briesje, Walid zou weleens willen zien wat er gebeurt als de zeilen over de wieken worden getrokken. 'Dat zijn we net van plan', zeggen de heren, en

Walid gaan we na een paar minuten weer naar binnen. Daar beklimmen we nog een steile trap.

We komen in het gedeelte waar het koren wordt gemalen. Hier is goed te zien hoe de molen gebouwd is. Walid ziet een gemetselde boog. 'Die stijl van metselen werd ruim drieduizend jaar geleden ook in Irak toegepast, maar dan in allerlei kleuren. Dergelijke raampjes zaten in de uitkijktorens van de vorst Hamurabi in Babylon,

ook, zij vormden een gilde', zegt één van de molenaars.

Allemaal handwerk

De enorme draagbalk, de zogenaamde dons balk, is gemaakt van een meer dan 60 jaar oude douglas-spar uit de Elzas, die de Duitsers er vlak na de Tweede Wereldoorlog geplant hadden - een groot gedeelte van de Elzas hadden de geallieerden namelijk in de oorlog platgebombardeerd.

Thea Blankenstein en Walid al Shemary. Walid: 'Mijn grootmoeder maalde het koren in een klein molentje, vergelijkbaar met een oude handkoffiemolen.' Foto: Steph Dieleman

Er is geen spijker aan te pas gekomen

inderdaad, als er van de vier wieken twee worden voorzien van een zeil, beginnen de wieken nog harder te draaien, heel spannend. Flink koud trouwens daarboven. De molenaars controleren de bewegende onderdelen. Gelukkig duurt dat niet lang. Tot grote vreugde van de verkleumde

60 kilometer van Bagdad vandaan.' Walid vertelt dat er in Irak ook wel molens staan, maar niet zo veel. De oudste molens komen volgens hem uit Oost-Perzië en Turkije. Het vak van molenaar gaat over van vader op zoon.

'Ja, zo was het vroeger in Nederland

Vanwege tijdgebrek is het hout direct verwerkt en niet eerst zoals vroeger gebruikelijk was een tijd in het water gelegd voor 'inwatering'. Er zijn dan ook al wat scheuren ontstaan, 'maar daar hoeft je je niet zenuwachtig over te maken', aldus een van de molenaars. De hoeken van de bak waarin

het graan wordt gegooid, worden bij elkaar gehouden door zogenaamde zwaluwstaartverbindingen, allemaal handwerk, er komt geen spijker aan te pas. En zo is de hele molen opgebouwd, met ouderwets vakmanschap. Volgens

de molenaars is een gediplomeerd timmerman nog tien jaar in de leer bij een vakman, voordat hij zelfstandig aan een molen kan werken.

Walid denkt na over de molens in Irak. Het enige type molen dat hij kent is een 'Nauur'. Deze molens staan aan het water, worden aangedreven door de wind, en laten zo het water over het land vloeien. Korenmolens zijn er volgens Walid niet in Irak. Zijn grootmoeder maalde het koren in een klein molentje, vergelijkbaar met de oude handkoffiemolen. Het graan moest drie keer gemalen worden voordat het meel fijn genoeg was om er broden van te bakken. Zij is er oud mee geworden: 92 jaar.

De molenaars gaan weer aan het werk, wij keren huiswaarts, inmiddels tot op het bot verkleumd, maar dat is niet erg. Walid is zo enthousiast - als het weer wat warmer is, gaat hij nog eens kijken. En wie weet neemt hij wat vrienden mee.

De molen is gratis te bezoeken op woensdagen, zaterdag en zondagen van 13.00 tot 17.00 uur (met uitzondering van feestdagen). www.windhond.nl

De molen is gratis te bezoeken op woensdagen, zaterdag en zondagen van 13.00 tot 17.00 uur (met uitzondering van feestdagen). www.windhond.nl

Vogels kijken in de Eempolder

Thea Blankenstein, Nour Nourzad en Walid al Shemary

Tussen Amersfoort en Soest, langs de rivier de Eem, ligt het uitgestrekte open landschap van de Eempolder. Zo ver als je kunt kijken zie je weilanden en sloten met schitterende rietkragen. En vogels natuurlijk. Voordat je ze ziet, hoor je ze al: de grutto's en de kievieten.

Het is een geschetter van jewelste. Er staan wel meer dan honderd grutto's, allemaal met de koppen dezelfde kant op, met een enkel tureluurtje ertussen, en een groot aantal scholeksters. Walid al Shemary en Nour Nourzad kijken hun ogen uit, ze wisten niet dat er in Nederland zoveel vogels waren.

De waterstand wordt hoog ge-

houden in deze tijd van het jaar, zo ontstaan er plasjes en poelen in de weilanden, waar de vogels dankbaar gebruik van maken. De kluten waden door het water op zoek naar iets eetbaars. Een eindje verderop grazen een paar berg-eenden. 'Goh', zegt Nour, 'wat is dat een prachtige vogel.' En hij wijst naar een grote, statige vogel met een lange zwarte nek; een

Canadese gans. Thea bladert in het vogelboek dat ze heeft meegenomen. 'Kijk Nour, hier staat hij ook: de Canadese gans' en ze leest voor: 'De grote Canadese gans komt oorspronkelijk uit het noorden van de Verenigde Staten en Canada.'

In de Eem zwemmen een paar futen. Net als Thea, Walid en Nour ze met de verrekijker van dichterbij willen bekijken, duiken ze onder. Walid geniet van het wijdse uitzicht, de heerlijke schone lucht en de stilte. 'Ik hoor helemaal geen verkeer', zegt hij, bijna verbaasd.

Langs het fietspad bij het gemaal bij Eembrugge staat een lange rij knotwilgen, zij zijn net geknot. Net iets verderop staat een wilg in vol ornaat. 'Kijk', zegt Thea, 'zo waren deze bomen eerst ook. De takken, wilgentenen noemen wij ze, zijn er net afgesnoeid. Daar maken mensen manden van en schuttingen.'

De zon staat hoog aan de hemel. Dit is de Eempolder op zijn mooist.

Walid al Shemary en Nour Nourzad kijken hun ogen uit, ze wisten niet dat er in Nederland zoveel vogels waren. Foto: Thea Blankenstein

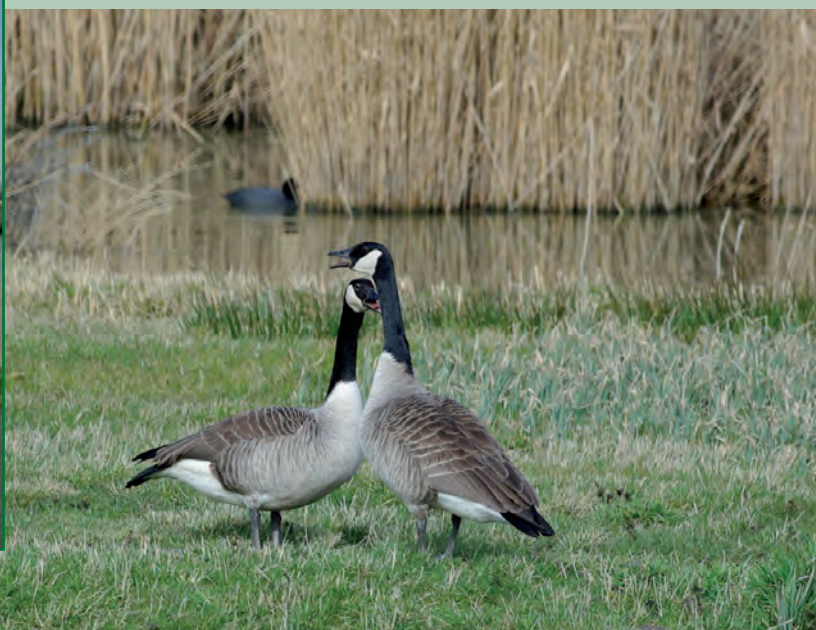

Foto: Steph Dieleman

Colofon:

Deze eenmalige editie van Wereldstad Soest is een initiatief van Vluchtelingenwerk Midden-Nederland afdeling Soest. De krant is gemaakt door de deelnemers van het project Verbinding. De deelnemers, vluchtelingen en inwoners van Soest, berichten gezamenlijk over hun woonplaats. Sommige vluchtelingen hebben in hun land van herkomst als journalist gewerkt. De Nederlanders willen Soest leren kennen door de ogen van een buitenlander.

Redactie: Thea Blankenstein, José van den Broek, Anuschka Cramer, Ria van Egdom, Fakhradin Nader, Nour Nourzad, Achmed Sardalov, Walid al Shemary, Maaike de Vries, Ruud van Zomeren,

Begeleiding en eindredactie: Mar Oomen

Praktische ondersteuning: Amir Mohamed, Leonie de Vries

Drukwerk: Virtual Printer

Projectontwikkeling: Stichting BMP, www.stichtingbmp.nl
Mogelijk gemaakt door Vluchtelingenwerk Midden-Nederland
Met dank aan Idea Bibliotheek Soest